

'Op weg naar een preventief integraal rioleringsbeheer?'
door mr. drs. H. v. d. Heuvel, H₂O (28) 1995, nr. 12, p. 363 e.v.

**Preventief rioleringsbeheer: een
groeiproces**

Met veel interesse heb ik het artikel van mr. drs. H. van den Heuvel gelezen waarin hij nagaat of het juridisch instrumentarium voor de gemeentelijke rioleringszorg toereikend is. Met zijn artikel is hij er in geslaagd voor de niet-jurist op heldere wijze uiteen te zetten waar naar zijn mening discrepanties bestaan tussen taak en wetgeving. Wat ik in zijn betoog echter mis zijn ontwikkelingen die nauw samenhangen met het rioleringsproces van aanleg en beheer waar gemeenten zich nu in bevinden. Deze ontwikkelingen beïnvloeden dit proces en betekenen daarmee naar mijn mening een nuancering van zijn conclusies. Ik doel dan op recente wetgeving en op de Leidraad riolering binnen welk kader regelmatig nieuwe modules worden gestart en gereedkomen.

Terecht constateert Van den Heuvel dat er bij de uitvoering van de gemeentelijke rioleringstaak twee functies kunnen worden onderscheiden: (1) het zorgdragen voor een adequaat systeem voor het inzamelen en transporteren van afvalwater en (2) het zorgdragen voor de milieu-aspecten. Het zijn de milieu-aspecten die in het artikel aandacht krijgen. De milieu-aspecten hebben betrekking op enerzijds regulering en handhaving van de kwaliteit van het op de riolering geloosde afvalwater en anderzijds de mate van beïnvloeding van het oppervlaktewater door overstortingen en de doelmatige werking van de rwzi.

Een recente ontwikkeling die ik mis in het artikel van Van den Heuvel is de aanname van de 'Wet afvalwater' (wet van 2 november 1994) door het parlement waarmee aan alle lozings op de riolering eisen zullen worden gesteld op grond van de Wet milieubeheer (Wm). De wet en de bijbehorende amvb's voor de regulering en handhaving van de kwaliteit van het op de riolering geloosde afvalwater waarvoor nu nog het instrument van de gemeentelijke lozingsverordening riolering bestaat, treden naar verwachting eind 1995 in werking. Met de wet krijgt de Wm een sluitend systeem voor de bescherming van het milieu tegen nadelige gevolgen van indirecte lozings. Volgens hoofdstuk 8 van de Wm dienen aan een inrichting in de zin van de Wm in een vergunning of algemene regels voorschriften te worden gesteld die nodig zijn ter bescherming van het milieu. De aanvulling van de Wm met de Wet afvalwater betekent dat in een Wm-vergunning of amvb ook voor-

schriften worden opgenomen ter bescherming van het oppervlaktewater, de doelmatige werking van de rwzi en de doelmatige werking van de riolering. In de praktijk betekent dit dat de eisen voor lozings op de riolering van een vijftiental bedrijfstakken worden geuniformeerd. Tevens wordt hoofdstuk 10 van de Wm met enkele artikelen aangevuld. Deze artikelen maken het stellen van eisen door de gemeenten mogelijk aan lozings die niet vanuit Wm-inrichtingen plaatsvinden. Met deze aanvullingen krijgt de Wm expliciet ook betrekking op de milieufunctie van de riolering.

Het tweede element dat ik mis, betreft de milieugevolgen van de ondernomen en te ondernemen activiteiten die in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) moeten worden aangegeven. Dit is niet zo zeer een kwestie van op welke wijze hieraan juridisch invulling kan worden gegeven alswel welke praktisch bruikbare methode is hiervoor beschikbaar. In het kader van de Leidraad is naast een module over de opzet en inhoud van het GRP ook een module opgesteld over doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden. Hierin wordt een eerste aanzet gegeven voor een dergelijke methode. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een module voor het prioriteren van maatregelen voor riolering. De denklijn die daarin wordt ontwikkeld gaat er van uit dat de prioriteit van een maatregel het produkt is van het milieurendement en het draagvlak.

Mijn conclusie: de *jure* bestaat er wel enige ruimte maar *de facto* betekent dit juist de beoogde zelfregulering binnen kaders voor de gemeenten in termen van autonomie en eigen verantwoordelijkheid. Evaluatie van de gemeentelijke rioleringsplannen zal duidelijk kunnen maken of de gemeenten daadwerkelijk op weg zijn naar een preventief integraal rioleringsbeheer!

Dick Vonk,
ministerie van VROM/DGM, Water

Naschrift auteur

In de eerste plaats wil ik ing. D. Vonk bedanken voor zijn duidelijke en nuttige reactie op het artikel 'Op weg naar een preventief integraal rioleringsbeheer?' Wel heb ik hierbij enkele opmerkingen. Terecht merkt de heer Vonk op dat de 'Wet afvalwater' via vergunningen en amvb's ogv. de Wm zal zorgen voor een grotere betrokkenheid van deze wet bij de milieufunctie van de riolering. Er zijn twee aanwijsbare oorzaken waarom deze ontwikkeling buiten het bewuste artikel is gebleven. In de eerste plaats is de lange wachttijd bij H₂O voor uiteindelijke plaatsing (na goedkeuring) van een artikel hier debet aan. Zeker bij een juridisch onderwerp is de kans groot om door de tijd te worden ingehaald en/of achterhaald. Daarnaast richt het artikel zich op de milieufunctie bij rioleringsbeheer op planniveau en wordt derhalve vanuit een andere invalshoek tegen de milieufunctie aangekeken. Echter, net zoals bij m.e.r. de bedoeling is, dienen de milieueffectconsequenties beschreven in een GRP aan banden te worden gelegd in de uiteindelijke vergunning. De opmerking van de heer Vonk beschouw ik derhalve als een zinvolle aanvulling en behelst inderdaad tevens een zekere nuancering van het gestelde.

De tweede opmerking van de heer Vonk betreft het onderdeel 'milieugevolgen van de ondernomen en te ondernemen activiteiten' in het GRP. Ik ben het met hem eens dat de praktische invulling van deze eis centraal moet staan, het gaat tenslotte uiteindelijk om een geschikte methode van milieu-effectvoorspelling. Dit neemt echter niet weg dat een consequente en adequate juridische invulling wel degelijk van belang is voor de rechtszekerheid en afdwingbaarheid. Vooral in een tijd waarin deregulering van de milieuwetgeving aan de orde van de dag is, lijkt het me zinvol gebruik te maken van reeds in de wet aanwezige mogelijkheden!

mr. drs. H. van den Heuvel
TU Delft